

Besluit **Accreditatierapport en -besluit met een positieve beoordeling van de accreditatieaanvraag voor de opleiding Bachelor in de grafische en digitale media (professioneel gerichte bachelor) van de Arteveldehogeschool**

datum	1. Inleiding
21 november 2011	Bij brief van 22 augustus 2011 heeft het instellingsbestuur van de Arteveldehogeschool te Gent een accreditatieaanvraag ingediend bij de Nederlands-Vlaamse
onderwerp	Accreditatieorganisatie (NVAO) voor de opleiding Bachelor in de grafische en digitale media
Accreditatierapport en -besluit (#5377)	(professioneel gerichte bachelor). Deze aanvraag is ontvangen op 22 augustus 2011 en
bijlage	ontvankelijk verklaard op 13 oktober 2011.
1	

De accreditatieaanvraag steunt op het visitatierapport van een externe beoordeling uitgevoerd door een visitatiecommissie ingesteld door de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA).

De visitatiecommissie kende de volgende samenstelling:

Voorzitter:

- Jos Artoos, de heer Artoos is licentiaat Germaanse filologie. Hij was onder andere werkzaam bij Atep Systems. Hij is lid van de raad van bestuur van VOKA Halle-Vilvoorde.

Leden:

- Wim Demeestere, de heer Demeestere genoot een grafische opleiding en volgde ook een graduaat automatisatie en een opleiding informatica. Sinds 1993 werkt hij bij De Schutter NV, vervolgens als manager flexo departement, sales manager, international sales director en als algemeen directeur. Hij is ook voorzitter van de Raad van Beheer van Febelgra Vlaanderen;
- Ludo Heylen, de heer Heylen is licentiaat pedagogische wetenschappen. Van 1980 tot 1999 was hij lesgever binnen de lerarenopleiding. Sinds 1999 is hij medewerker van het project „ervaringsgericht onderwijs“ en verbonden aan het Onderzoekscentrum voor Lager en Kleuteronderwijs;
- Steven Nietvelt, de heer Nietvelt is Industrieel ingenieur elektromechanica. Sinds 1995 is hij werkzaam bij Cartamundi, eerst als projectingenieur en later als manager van engineering en R&D. Sinds 2008 is hij CTO bij Cartamundi in Turnhout.

Het bezoek en de beoordeling van de opleiding heeft plaatsgevonden zonder deelname van een student-panellid. Het panel heeft het ontbreken van een studentpanellid op diverse manieren opgevangen. De Erkenningscommissie heeft dit geaccordeerd.

- Chris Peeters, de heer Peeters is werkzaam bij de VLHORA.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 28, 29 en 30 juni 2010. Het visitatierapport dateert van 14 juni 2011.

2. Formele overwegingen

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO en volgens de daarbij behorende beslisregels;
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de VLHORA vastgestelde visitatieprotocol gevolgd;
- De externe beoordeling verschaft inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de externe beoordeling over de voorliggende opleiding regelmatig en gedegen tot stand is gekomen.

3. Inhoudelijke overwegingen

De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming in hoofdzaak op de onderstaande elementen uit het visitatierapport.

Doelstellingen

Vermits de beroeps- en opleidingsprofielen van de VLOR, sectorcommissie Grafische Technieken (1997) gedateerd zijn, is de opleiding zelf sinds 2004 de eisen van het beroepsveld gaan determineren. De beroepseisen zijn geformuleerd in door de studenten te behalen competenties. De opleiding had daarvoor veelvuldige contacten met het werkveld en pleegde de opleiding overleg met verschillende instanties. Bij dit overleg werden ook collega's van de andere Vlaamse opleiding Grafische en digitale media betrokken. De opleidingsadviesraad waarin de sector representatief is vertegenwoordigd, speelde bij de definiëring van de eisen en van de daaraan gekoppelde competenties een belangrijke rol. De commissie waardeert de systematiek die gehanteerd is bij de definitie van de competenties en de poging die gedaan is om de competenties te spreiden over de vier afstudeerrichtingen. Zij stelt echter vast dat het algemeen referentiekader waarbinnen de competenties passen en dat de oriëntatie van de opleiding aangeeft, nog onduidelijk is en onbekend bij de verschillende actoren, niet in het minst bij de studenten. Hoewel internationale ingesteldheid als een van de opleidingsdoelstellingen wordt vermeld komt die niet expliciet aan bod in de competentielijst. De commissie dringt aan om competenties in verband met internationale gerichtheid uitdrukkelijk op te nemen in de competentielijst. Bij de bespreking in verschillende gespreksgroepen merkte de commissie een onduidelijkheid op in de richting die de opleiding in de toekomst moet uitgaan: enerzijds wil de opleiding - terecht - vasthouden aan de grafische basis die vooral tot uiting komt in de afstudeerrichtingen Grafimediabeleid (GMB) en Grafimatechnologie (GMT), anderzijds wil de opleiding inspelen op digitale en multimediale tendensen via de afstudeerrichtingen Crossmedia-ontwerp (CMO) en Multimediaproductie (MMP). De commissie is van mening dat de opleiding de problematiek verder moet uitdiepen samen met het werkveld.

Pagina 3 van 12 De opleiding heeft het domeinspecifiek referentiekader van de commissie afgetoetst met de vermelde competentielijst. Dit maakte voor de commissie duidelijk dat die lijst meer dan voldoende haar eigen domeinspecifieke referentiekader afdekt.

De opleiding heeft onderzocht of competentiekaders van partnerinstellingen in het buitenland als bron konden worden gebruikt voor de ontwikkeling van het eigen competentiekader. Zij heeft echter voor de competentiegerichte aanpak op zich geen zinvolle vergelijkingsbasis gevonden. Wel is er een intense vorm van samenwerking en informatieuitwisseling en ook van (informele) benchmarking over opleidingsprogramma's via de deelname aan de International Circle of Educational Institutes for Graphic Arts, Technology and Management.

Programma

De opleidingsdoelstellingen zijn vertaald in eindcompetenties die de beginnende professional zou moeten beheersen. Daarbij onderscheidt de opleiding, zoals decretaal bepaald, algemene competenties, beroepsgerichte competenties en beroepsspecifieke competenties. In de competenties zijn drie verschillende niveaus onderscheiden naargelang de mate van zelfstandigheid die studenten moeten ontwikkelen om de competentie te beheersen. In een competentiematrix worden de competenties gelinkt aan opleidingsonderdelen. De competenties worden verder ontleed in componenten die in de verschillende leereenheden aan bod komen.

De commissie stelde vast dat de opleiding grondig heeft nagedacht over de relatie tussen de doelstellingen en de inhoud van het programma. De commissie besluit dat het programma over het algemeen een adequate concretisering is van de eindkwalificaties van de opleiding qua niveau, oriëntatie en domeinspecifieke eisen. Via de opleidingsadviesraad, bevestigingen en contacten met oud-studenten streeft de opleiding naar een continue inhoudelijke en structurele aanpassing van het curriculum. De studenten vonden dit een sterk punt van de opleiding. De opleidingsfiches geven per opleidingsonderdeel de competenties weer die aan bod komen. Naast het formaliseren van de competenties doet de opleiding inspanningen om competentiegerichte werken te integreren in de inhoudelijke en methodologische uitwerking, zij het niet steeds expliciet. Hierin kan nog vooruitgang geboekt worden.

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding zich sterk inspant om de inhoud van opleidingsonderdelen te doen aansluiten bij de actuele beroepspraktijk. Zij doet dit in de eerste twee trajectjaren door leerinhouden te koppelen aan beroepsreële situaties vanuit de opvatting dat de studenten op die manier worden voorbereid om in het bedrijfsleven aan de slag te gaan. Een concrete confrontatie met de beroepspraktijk gebeurt hoofdzakelijk via practica, projecten, bedrijfsbezoeken en seminars. De aansluiting op de actuele beroepspraktijk komt het sterkst aan bod in de stage. Zij neemt het ganse zesde semester van acht weken (derde trajectschijf) in beslag en omvat 10 studiepunten. De commissie stelde vast dat aan de organisatie van de stage de nodige aandacht wordt gewijd. Via de bachelorproef krijgt de student de gelegenheid aan te tonen dat hij meerdere competenties beheerst. Het is een langdurige en complexe opdracht die zich uitstrekt over semesters vijf en zes (derde trajectschijf) en die eveneens voor 10 studiepunten staat. Zij bevat een beperkt theoretisch gedeelte op basis van literatuur of informatie van een deskundige uit het werkveld, aangevuld met een praktijkgedeelte en persoonlijke reflecties.

Pagina 4 van 12 In het programma is er aandacht voor kennisontwikkeling via verwijzingen naar literatuur in grafische magazines of naar ervaringen die lectoren hebben opgedaan door deelname aan internationale conferenties. De commissie nam kennis van een aantal publicaties van lectoren in vaktijdschriften.

In de opleiding is er een aanzet aanwezig van projectmatig wetenschappelijk onderzoek (PWO). Dit gebeurde in het verleden vaak in de context van incidentele advies- of onderzoeksvragen van bedrijven. Via de aanstelling van een part-time opdrachthouder Wetenschappelijk Onderzoek binnen de opleiding kon de onderzoeksbehoefte van de bedrijven en de verwerving van projectsubsidies op elkaar worden afgestemd. De opleiding participeerde eveneens in twee opleidingsgerichte onderzoeksprojecten die binnen de hogeschool met PWO-middelen werden uitgeschreven. De opleiding heeft zo de basis gelegd om een grafisch kenniscentrum uit te bouwen waarbij via projectsubsidies en opbrengsten van maatschappelijke dienstverlening nieuwe kennisontwikkeling en transfer van onderzoeksresultaten naar bedrijven kan worden bewerkstelligd.

De commissie stelde vast dat inhoudelijke samenhang zeer doordacht is, maar nog verder moet worden geoperationaliseerd. De opleiding heeft al een hele weg afgelegd door de definiëring van leerlijnen en het vastleggen van volgtijdelijkheid tussen de trajectjaren. De commissie heeft echter tijdens de gesprekken en op basis van de geraadpleegde documenten geconstateerd dat de uittekening van de leerlijnen nog voor verbetering vatbaar is, overlappingen moeten vermeden worden, er moet tijd gemaakt worden om afspraken te maken met betrekking tot de afstemming van de competenties over de opleidingsonderdelen heen.

Sinds het vorige visitatiebezoek heeft de opleiding verschillende studietijdmetingen georganiseerd waarvan de commissie de resultaten kon inzien. Vanaf 2007-2008 werd de studielast spreiding per semester gemeten. Uit die metingen blijkt een lichte afwijking van de studielast ten opzichte van de begrote studietijd naar boven voor het eerste semester en naar beneden voor het tweede semester. Tijdens het derde en vierde semester is de studielast regelmatig gespreid, met enkele piekmomenten voor en tijdens de examens, voor het vijfde semester ligt de belasting vooral naar het einde toe en voor het zesde semester is er een gelijkmatige spreiding over de volledige periode. In het vierde semester werd er een relatief grote discrepantie vastgesteld tussen de studielast voor Crossmediaontwerp en de andere afstudeerrichtingen. Dit had vooral te maken met het groot aantal opdrachten voor het opleidingsonderdeel Grafische vormgeving III. De opleiding nam al maatregelen om dit aantal te verminderen.

Voor een analyse van de instroom kan de opleiding een beroep doen op een instroomonderzoek dat jaarlijks wordt uitgevoerd door de Arteveldehogeschool. Hieruit blijkt dat de instroom de laatste jaren nagenoeg constant blijft. De opleiding is atypisch voor wat betreft het aantal ASO-studenten. Hoewel dit aantal de laatste jaren toeneemt, blijft de opleiding toch vooral studenten uit TSO-richtingen aantrekken. Om de gediversifieerde instroom gelijk te schakelen worden zowel op hogeschoolniveau als op opleidingsniveau een aantal initiatieven genomen. Vooreerst organiseert de hogeschool instapcursussen voor de aanvang van het academiejaar voor verschillende vakken. De commissie merkt hierbij op dat dergelijke algemene cursussen vaak niet beantwoorden aan vormingsbehoeften van een specifieke opleiding. Voor het vak wiskunde probeert de opleiding hieraan alvast te verhelpen door zelf een "opwarmingscursus" wiskunde in te richten. Verder heeft de opleiding de instroomcompetenties opgelijst. Zij worden op informatiemomenten en ook via

Pagina 5 van 12 de website meegedeeld aan kandidaat-studenten. Op die manier hoopt de opleiding de kwaliteit van de instroom enigszins te kunnen bewaken. Instromende studenten kunnen via de elektronische leeromgeving deelnemen aan een test voor de screening van hun leergedrag. De resultaten worden besproken in een individueel feedbackgesprek en in leergroepen binnen het opleidingsonderdeel Professionele Ontwikkeling. Hierin worden een aantal (studie)vaardigheden en algemene beroepscompetenties aangebracht. De commissie vindt dit een goed initiatief. Aan risicostudenten worden remediëringstrajecten voorgesteld. Daarnaast nemen alle instromende studenten deel aan een online taalscreening „Test je taal“. Studenten die niet slagen in de taaltest én in het opleidingsonderdeel Professionele Ontwikkeling moeten sinds 2008-2009 een remediëringstraject volgen. De opleiding volgt de EVC/EVK-procedures zoals ze hogeschoolbreed zijn uitgeschreven. Die worden vooral gebruikt door studenten die reeds een hoger onderwijsdiploma hebben behaald. Dergelijke studenten kunnen een verkort traject volgen. Voor studenten met een functiebeperking of met een gezinslast, of erkend topsportstatuut kan een traject op maat worden uitgestippeld.

De professioneel gerichte bacheloropleiding bestaat uit 3 studiejaren van elk 60 ECTS. In totaal wordt dus een opleidingsprogramma georganiseerd van 180 ECTS.

Het didactisch concept is, in overeenstemming met de doelstellingen van de opleiding, erop gericht om de studenten ertoe te brengen geleidelijk aan de verantwoordelijkheid voor hun studies in eigen handen te nemen. De opleiding heeft een goede systematiek ontwikkeld om via het „Groeipad voor persoonlijke en professionele ontwikkeling“ de werkvormen af te stemmen op de fase van het leertraject waarin de student zich bevindt. In de eerste trajectschijf staan de werkvormen in functie van de sturing van de student door de lector (hoorcolleges, onderwijsleergesprekken, demonstraties, practica en ook reeds vormen van zelfsturend leren. In de tweede trajectschijf vindt er gedeelde sturing plaats en is er grotere afwisseling van taakgericht leren, probleemgestuurde opdrachten en projectgestuurd leren. Ook vormen van peer teaching worden vermeld. In de derde schijf draagt de student zelf de verantwoordelijkheid voor zijn leerproces via probleemgestuurd casusonderwijs, stage en bachelorproef. De commissie heeft het gebruik van die werkvormen afgetoetst bij lectoren en studenten en vastgesteld dat de opleiding zich inderdaad in een onderwijsvernieuingsproces bevindt waarin een aantal van bovengenoemde werkvormen worden toegepast.

Ook op het domein van het competentiegericht evalueren merkt de commissie dat de opleiding in een vernieuwingstraject is gestapt waar zij op dit moment nog zoekende is. Het zelfevaluatierapport vermeldt diverse evaluatievormen (mondeling, schriftelijk of praktijkgericht), afgestemd op het competentiegericht evalueren. De lectoren zijn zich bewust dat zij zich aan het begin van een proces van onderwijsvernieuwing op het vlak van competentiegericht evalueren bevinden. De explicitering van de competenties in de evaluatiecriteria zou nog beter kunnen. Voor de beoordeling van praktijkvakken vinden ze zelf al enige ervaring te hebben op het vlak van competentiegericht evalueren. De theorievakken worden nog overwegend klassiek geëvalueerd op kennis. Hier zouden, ook volgens de commissie, meer toepassingsgerichte vragen of casusgebonden problemen aan bod kunnen komen. De organisatie en de procedures van de examens zijn voldoende transparant.

De Arteveldehogeschool heeft volgens de commissie een goed doordacht personeelsbeleid en dito procedures ontwikkeld. De opleiding gaat ervan uit dat het onderwijzend personeel meer taken heeft dan enkel lesgeven. In die zin is een functieprofiel opgesteld waartegen de kandidaat-medewerker wordt gescreend op onderwijskwaliteiten, ervaring in het werkveld, interesse voor onderzoek en maatschappelijke dienstverlening en bereidheid om een duurzame werkrelatie aan te gaan met het team van medewerkers. Voor iedere medewerker is er het jaarlijkse planningsgesprek waarin de opdracht en de verantwoordelijkheden van de medewerker worden gesproken. De volgende stap is het functioneringsgesprek. De commissie kon verslagen van de functioneringsgesprekken inzien. Zij hebben een vaste structuur en bieden plaats voor wederzijdse commentaar. Aan het functioneringsgesprek is een persoonlijk ontwikkelingsprofiel gekoppeld dat wordt opgevolgd door de opleidingsdirecteur. Hoewel nagenoeg iedereen van het onderwijzend personeel een pedagogisch diploma bezit, is het overwegend profiel van de lectoren van technische aard en zijn zij geen onderwijsdeskundigen. In de gesprekken met de commissie erkenden zij dat de nieuwe onderwijsontwikkelingen een speciale inspanning van hen vragen. De commissie meent dat het een opgave naar de toekomst is het evenwicht te behouden tussen het technisch-technologisch profiel en de formeel onderwijskundige aanpak die gepaard gaat met competentiegericht onderwijzen en evalueren. De commissie meent dat een langdurige ondersteuning van een onderwijsdeskundige, zoals volgens de opleiding in het verleden gebeurd is, zijn vruchten zal afwerpen. Zij stelt met genoeg vast dat intussentijd vele lectoren onderwijskundige navorming genieten.

De commissie heeft vastgesteld dat binnen het lectorenkorps uiteenlopende expertise aanwezig is op het vlak van de grafische media. De meeste lectoren hebben trouwens werkervaring in de grafische sector achter de rug. Bij de start van de "nieuwere" afstudeerrichtingen CMO en MMP hebben een aantal onder hen speciale inspanningen moeten verrichten om de nieuwe materie onder de knie te krijgen. De opleiding is bezig om bijkomende expertise in huis te krijgen voor die nieuwe domeinen. Professionalisering gebeurt ook via deelname aan wetenschappelijk onderzoek en projecten van maatschappelijke dienstverlening.

De student/lector ratio de laatste jaren is achteruitgegaan van 1/13 in 2001 naar 1/18 in 2009. Ook het aantal gastprofessoren is afgenomen. Samen met de nieuwe opdrachten die door de overheid worden opgelegd, de noodzakelijke onderwijsvernieuwing en de inhoudelijke en administratieve gevolgen van de flexibilisering heeft dit de werkdruk enorm doen toenemen. De opleiding is zich bewust van de eerder hoge leeftijd van het lectorenkorps wat gevolgen kan hebben voor de aanpassing aan technologische vernieuwingen en kan leiden tot continuïteitsproblemen bij het samen uittreden van een bepaalde groep personeelsleden. Binnen het opleidingsmanagementteam is hier al overleg over geweest en probeert men met prognoses van drie jaar vervangingen voor te bereiden door in een vroeg stadium deeltijdse jongere lectoren (alumni) in te schakelen.

Voorzieningen

De opleiding deelt de campus Mariakerke met een grafische opleiding op secundair niveau en één op het niveau van het volwassenenonderwijs. Hierdoor wordt een maximale return on investment bewerkstelligd in het gebruik van het machinepark voor druktechnieken en de daarvoor benodigde materialen. De bereikbaarheid van de campus, op een redelijke afstand van het stadscentrum van Gent, is niet optimaal. De commissie bezocht onder andere twee goed uitgeruste auditoria met respectievelijk 120 en 100 zitplaatsen, een projectruimte in

Pagina 7 van 12 functie van wetenschappelijk onderzoek, dienstverlening en voorbereiding van bachelorproeven, verschillende computerlokalen waarvan er een is voorzien van nieuwe Mac-work stations in functie van de afstudeerrichting MMP, een multimediaruimte met fotostudio waar camera's en andere apparatuur kan worden ontleend, een werkruimte voor lectoren, burelen voor de verschillende coördinatoren, voor de opleidingsdirecteur en de coördinator en voor het secretariaat. De commissie was onder de indruk van de werking van de mediatheek.

De commissie apprecieert de professionele aanpak van de studiebegeleiding. De opleiding wordt zowel voor de instroom als de doorstroom en de uitstroom bijgestaan door de dienst Studieadvies van de hogeschool. Zowel de infodagen voorafgaand aan de opleiding, als de centrale inschrijvingsprocedure als de twee introductiedagen tijdens de introductieweek werden door de studenten in een bevraging van 2007-2008 goed geëvalueerd. De commissie apprecieert de verschillende initiatieven die de opleiding neemt voor de doorstroombegeleiding. Hiervoor heeft de hogeschool al in 2004 een beleidsvisie neergeschreven in het "Raamwerk voor leer- en leertrajectbegeleiding". Het document gaat uit van de opvatting dat leertrajectbegeleiding gelinkt is aan leerbegeleiding en in een aantal gevallen aan psychosociale begeleiding en ombudswerking. Door leertrajectbegeleiding probeert de opleiding de flexibilisering in goede banen te leiden en de studieduur niet onnodig te verlengen. Ook voor de uitstroombegeleiding heeft de opleiding, gesteund door de hogeschooldiensten, een goede systematiek uitgebouwd. Er zijn procedures uitgewerkt voor studenten die zich tijdens de studies wensen te heroriënteren. Dit gebeurt aan de hand van een heroriënteringsgesprek of exitgesprek waarin wordt nagegaan of de student kan overgaan tot wijziging van het type of de inhoud van het contract.

Interne kwaliteitszorg

In het kader van de kwaliteitsborging worden processen en procedures op hogeschoolniveau gedocumenteerd in een kwaliteitshandboek. De bedoeling is om de effectiviteit ervan te verhogen door in de toekomst een elektronisch kwaliteitshandboek te ontwikkelen dat onderdeel vormt van het document management systeem. De commissie apprecieert de verschillende acties die worden ondernomen ter verbetering van de kwaliteit van de opleiding. Ook op dit vlak wordt de opleiding sterk ondersteund door de hogeschooldiensten bij de opstelling van het opleidingsplan, het kwaliteitsplan en de organisatie van kwaliteitsverbetersteams. De commissie kon het opleidingsplan 2008-2011 en het kwaliteitsplan 2009-2010 inzien en stelde vast dat in het opleidingsplan een aantal strategische beleidsdoelen voor verschillende facetten van de opleiding worden geformuleerd. De commissie adviseert om de beleidsdoelen die in het opleidingsplan zijn opgenomen, sterker als toetsbare streefdoelen te definiëren. Volgens de commissie moeten streefdoelen niet alleen reactief, maar ook proactief tot stand komen. De commissie vernam dat op basis van het opleidingsplan, van hogeschoolbrede beleidsopties, van visitatierapporten en van bevragingen jaarlijks de verbeterdoelen worden besproken en geselecteerd door het opleidingsmanagementteam. Een bevraging kan gevolgd worden door een focusgesprek met een aantal bevrageden, vooral wanneer bepaalde scores erg laag zijn of lager dan het hogeschoolgemiddelde. De commissie suggereert dat de focusgesprekken systematischer kunnen gebeuren. De verbeterdoelen worden opgenomen in een kwaliteitsplan waarvan de voortgang wordt opgevolgd door de opdrachthouder IKZ van de opleiding.

De opleiding gaf zelf aan dat het niet steeds gemakkelijk is om medewerkers van de opleiding te betrekken bij een kwaliteitszorgsysteem dat sterk centraal wordt gestuurd. De

Pagina 8 van 12 commissie stelde echter met genoeg vast dat verschillende initiatieven worden ontwikkeld om hieraan te verhelpen zoals de inrichting van enkele „speakers corner“ op opleidingsniveau en het betrekken van lectoren bij de bespreking van de PROZA-bevragingen en de interne onderzoeken. De studenten beschikken binnen de opleiding over de studentenraad waarin elke klas via een klasverantwoordelijke vertegenwoordigd is. De studenten toonden zich tevreden over de luisterbereidheid van de opleiding naar aanleiding van suggesties die door de studentenraad werden geformuleerd. Op hogeschoolvlak zijn studenten vertegenwoordigd in de Raad van Bestuur van de hogeschool en van SOVOARTE vzw. Zij worden in hun functie als studentenvertegenwoordigers begeleid door een studentencoach. De opleiding heeft een gestructureerde alumniwerking opgestart. Het werkveld en de alumni zijn vertegenwoordigd in de opleidingsadviesraad. Die fungeert als resonantieorgaan met betrekking tot de oriëntatie van afstudeerrichtingen, curriculuminhouden en organisatie van de opleiding. De opleiding tracht om zoveel mogelijk verschillende bedrijven erbij te betrekken. De commissie meent dat de representativiteit kan worden versterkt door meer bedrijven buiten de regio op te nemen.

Resultaten

Uit de bevraging van alle actoren blijkt duidelijk dat de opleiding een gedegen polyvalente basisopleiding biedt. Uit de tewerkstellingscijfers blijkt dat 96 % van de afgestudeerden van de opleiding werk heeft binnen het jaar. Gemiddeld zijn de afgestudeerden in het totaal slechts 2,3 maand werkloos geweest sinds hun afstuderen. De commissie is niet ten volle overtuigd van de kwaliteit van de bachelorproeven zowel met betrekking tot de keuze van een aantal onderwerpen als met de hoge quotering in relatie tot de kwaliteit van het schriftelijk werk dat zij kon inzien. De opleiding toonde van haar kant aan dat het hoge cijfer soms wordt beïnvloed door de procesquotering en de mondelinge presentatie. Zij gaf aan dat in sommige gevallen het niveau van een bachelorproef kan dalen als gevolg van de beperkte tijdspanne waarbinnen het moet worden afgewerkt. Vaak is dit het gevolg van de laattijdige keuze van het onderwerp door de student. Anderzijds getuigden studenten dat de persoonlijke keuze van het onderwerp en de contacten die moeten worden gelegd met bedrijven een nuttige leerschool zijn in de groei naar zelfstandigheid. Positief is eveneens dat sommige bachelorproeven kaderen in Projectmatig Wetenschappelijk Onderzoek of Projecten van Maatschappelijke Dienstverlening en dat de opleiding een lijst kon voorleggen met bachelorproeven die bekroond werden met prijzen uit het werkveld.

De commissie toont haar bezorgdheid over de sterke studentenuitval en de verlenging van de studieduur. De commissie ging met de leerbegeleiders in gesprek over het effect van de leerbegeleiding. Slechts 40 % van de studenten slaagt in het eerste jaar. Het percentage van studenten die maximum drie jaar deed over de studie is sinds drie jaar verlaagd van 81 % tot 65 %, wat duidelijk wijst op een verlenging als gevolg van de flexibilisering. ASO-studenten hebben tot zesmaal meer slaagkansen dan BSO-studenten, maar toch blijft het studiesucces voor die traditioneel sterke categorie van studenten lager dan in andere bacheloropleidingen van de hogeschool. Bij uitschrijving worden, indien mogelijk, exit-gesprekken gevoerd door iemand van de opleiding of door de dienst studieadvies van de hogeschool. Het merendeel stopt de studies gedurende de eerste trajectschijf en geeft als reden op dat zij de opleiding hebben onderschat of een foutief beeld hadden van de opleiding. Uit de tot hiertoe beschikbare gegevens leidt de commissie af dat de opleiding bijkomende inspanningen moet verrichten om het profiel van de opleiding beter bekend te maken, met daarbij extra aandacht buiten de provincies Oost- en West-Vlaanderen. Wellicht moeten bovendien in de eerste trajectschijf gedifferentieerde leerwegen worden aangeboden om beter in te spelen op het probleem van de diverse instroom.

Pagina 9 van 12 *Conclusie*

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd. De NVAO kan zich dan ook aansluiten bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het visitatierapport. De eindconclusie uit het visitatierapport wordt gevolgd. De NVAO vraagt expliciet aandacht voor de kwaliteit van de bachelorproeven en de rendementcijfers.

De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.

ONDERWERP	ORDEEL	FACET	ORDEEL
1 Doelstellingen opleiding	voldoende	1.1 niveau en oriëntatie	voldoende
		1.2 domeinspecifiek referentiekader	goed
2 Programma	voldoende	2.1 eisen gerichtheid	goed
		2.2 relatie doelstellingen - programma	goed
		2.3 samenhang programma	voldoende
		2.4 studielast	voldoende
		2.5 toelatingsvoorwaarden	goed
		2.6 studieomvang	ok
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	goed
		2.8 beoordeling en toetsing	voldoende
		2.9 masterproef	nvt
3 Inzet van personeel	voldoende	3.1 eisen gerichtheid	goed
		3.2 kwantiteit	voldoende
		3.3 kwaliteit	goed
4 Voorzieningen	voldoende	4.1 materiële voorzieningen	voldoende
		4.2 studiebegeleiding	excellent
5 Interne kwaliteitszorg	voldoende	5.1 evaluatie resultaten	voldoende
		5.2 maatregelen tot verbetering	goed
		5.3 betrokkenheid	goed
6 Resultaten	voldoende	6.1 gerealiseerd niveau	goed
		6.2 onderwijsrendement	voldoende

Eindoordeel visitatiecommissie: positief

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het globaal oordeel van de NVAO weer.

ONDERWERP	OORDEEL
1 Doelstellingen	voldoende
2 Programma	voldoende
3 Inzet personeel	voldoende
4 Voorzieningen	voldoende
5 Interne kwaliteitszorg	voldoende
6 Resultaten	voldoende

Eindoordeel NVAO: positief

6. Besluit¹

betreffende de accreditatie van de Bachelor in de grafische en digitale media (professioneel gerichte bachelor) van de Arteveldehogeschool

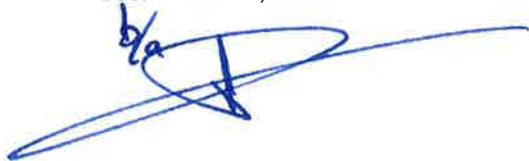
De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit :

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor in de grafische en digitale media (professioneel gerichte bachelor) van de Arteveldehogeschool goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding met de volgende afstudeerrichtingen die te Gent wordt georganiseerd: Crossmedia-ontwerp, Multimediaproductie, Grafimediotechnologie; Grafimediabeleid.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2012-2013 tot en met het einde van het academiejaar 2019-2020.

Den Haag, 21 november 2011

Voor de NVAO,

Guido Langouche
(vicevoorzitter)

¹ Het ontwerp van accreditatierapport en –besluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. De instelling heeft van de gelegenheid gebruik gemaakt om te reageren. Dit heeft geleid tot enkele tekstuele aanpassingen.

Pagina 12 van 12 **Bijlage 1 – Gegevens opleiding**

– naam instelling	Arteveldehogeschool
– adres instelling: Hoogpoort 15 BE-9000 GENT BELGIË	
– aard instelling	ambtshalve geregistreerd
– graad, kwalificatie	Bachelor
– specificatie	geen
– niveau en oriëntatie	professioneel gerichte bachelor
–	
– studieomvang	180 studiepunten
– afstudeerrichtingen:	Crossmedia-ontwerp, Multimediatechnologie en Grafimediabeleid
– vestiging opleiding	Gent
– onderwijstaal	Nederlands
– (delen van) studiegebieden	Geen
– bijkomende titel	geen